Oide
Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Ag Tacú le Contanam Foghlama sa Mhatamaitic ag an Iar-bhunleibhéal

Eispéireas Foghlaim Ghairmiúil Matamaitice (EFG)

2025 – 2026

CC BY NC

Oide

Sceideal

09:30 – 11:00	Seisiún 1 – An tAistriú a Dhéanamh: Ón mBunscoil go dtí an Iar-bhunscoil
11:00 – 11:20	Sos
11:20 – 13:00	Seisiún 2 – Leanúnachas i gCleachtas Oideolaíoch – Ag Tacú le Scoláirí Naisc a Dhéanamh
13:00 – 14:00	Lón
14:00 – 15:45	Seisiún 3 – Intleacht Shaorga (IS) a úsáid chun cabhrú le pleanáil

PADLET

SCAN ME

Oide

Buail leis an bhfoireann

- Matamaitic Fheidhmeach — @OideAppliedMath
- Ríomheolaíocht — @Oide_CompSci
- Matamaitic — @Oide_PPMaths
- Uimhearthacht

Ríomhphost : postpimarymaths@oide.ie
Eolas@oide.ie

Riarthóir: Seán Arthur

Coinnigh i dteagmháil

Cláraigh dár nuachtlitir!

SCAN ME

https://tinyurl.com/oidemaillist

MEÁN FÓMHAIR / DEIREADH FÓMHAIR 2025

Oide

MATAMAITIC IAR-BHUNSCOILE

NUACHTLITIR

Fáilte Romhaibh!

A chairde,

Fáilte romhaibh go dtí an chéad nuachtlitir de chuid fhoireann Matamaitice Oide na hIar-bhunscoile. Tá súil againn gur bhain sibh taitneamh as an samhradh, agus seans agaibh bhur n-anáil a tharraingt, agus go bhfuil sibh ullamh don bhliain acadúil romhainn. Tuigimid an tiomantas agus an saineolas atá agaibh in bhur seomraí ranga, agus is é ár gcúram tacaíocht a thabhairt daoibh i gcaitheamh na bliana. Dearadh ár n-eispéiris foghlama gairmiúla – atá ar fáil aghaidh ar aghaidh agus ar líne – chun tacú le fás gairmiúil leanúnach. Táimid ag súil le hoibriú libh sna míonna romhainn.

Imeacht atá le Teacht

- **Eispéaras Foghlama Gairmiúla (EFG) ar Mhatamaitic**
  Deireadh Fómhair 2025 – Eanáir 2026 Ar fáil aghaidh ar aghaidh nó ar líne
- **Seachtain na Matamaitice 2025**
  11 – 19 Deireadh Fómhair
  Cláraigh Anseo

Eispéaras Foghlama Gairmiúla 25-26

An bhliain seo, le linn na cnuascheardlainne lánlae do mhúinteoirí Matamaitice, díreofar ar leanúnachas cur chuige oideolaíochta agus ar na ceangail a neartú thar choincheapa matamaitice chun tacú leis an leanúntas foghlama. Cíorfaidh múinteoirí na hathruithe i gCuraclam Matamaitice na Bunscoile agus beidh siad rannpháirteach in imeachtaí chun príomhscileanna agus príomhinniúlachtaí ar leibhéal na hiar-bhunscoile a dhaingniú. Pléifidh siad chomh maith conas is féidir IS a úsáid chun tacú le leanúnachas i gcleachtas, ionchuimsiú, agus le ceangail a dhéanamh ar mhaithe le foghlaim an scoláire.

postprimarymaths@oide.ie

@Oide_PPMaths

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Intreoir

CC BY NC

Príomhtheachtaireacht

Trí leanúnachas sa chur chuige oideolaíoch agus trí naisc a neartú idir coincheapa matamaitice, tacaítear le contanam foghlama

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 1

An tAistriú a Dhéanamh

Bunscoil go hIar-bhunscoil

CC BY NC

Oide

Intinn Foghlama

Cabhrú le leanúnachas sa chur chuige oideolaíoch trí rannpháirtíocht ghníomhach le príomhscileanna matamaitice.

Critéir Ratha:
Tá mé tar éis:

- na deiseanna agus na dúshláin a bhreithniú a bhaineann le scoláirí na chéad bhliana a mhúineadh

- forléargas a fháil ar na forbairtí is déanaí i gCuraclam nua Matamaitice na Bunscoile

- dul i gceann gníomhaíochtaí a chabhraíonn le leanúnachas sna cuir chuige oideolaíocha agus rannpháirtíocht le príomhscileanna matamaitice sa chéad bhliain

Guth an Dalta: Rang a 6

Plé

Cad iad na deiseanna a bhíonn ann agus tú ag múineadh na Matamaitice sa chéad bhliain?

Cad iad na dúshláin atá romhat agus tú ag múineadh na Matamaitice sa chéad bhliain?

10 nóiméad

Guth an Scoláire: 1ú Bliain

- Cad iad do chuid smaointe tar éis duit féachaint ar an bhfíseán seo?
- Ar chuir aon rud iontas ort?

Oide

An méid a deirtear sa taighde?

EPI·STEM

National Centre for STEM Education

MAKING THE TRANSITION:

Students' Mathematical Journey from Primary to Post-Primary School in Ireland

Veronica Ryan, Olivia Fitzmaurice and John O'Donoghue.

© The Authors and EPISTEM, National Centre for STEM Education 2024

Léiríonn sé go mbíonn laghdú suntasach staitistiúil ann i ngnóthachtáil scoláirí thar an idirthréimhse

Molann sé go bhfuil roinnt fachtóirí ann a mbíonn tionchar diúltach suntasach acu ar an aistriú in Éirinn, lena n-áirítear:

- Neamhleanúnachas Acadúil
- Cur Chuige Tús Úr

An Straitéis Litearthacht, Uimhearthacht agus Litearthacht Dhigiteach 2024-2033

Oide

Leagtar béim inti ar an tábhacht a bhaineann le haistrithe réidhe a chabhraíonn le foghlaim sa litearthacht, uimhearthacht agus litearthacht dhigiteach agus a chuireann iad chun cinn agus deirtear go bhfuil siad sin ríthábhachtach do dhul chun cinn leanúnach na bhfoghlaimeoirí go léir.

Ach tacaíocht spriocdhírithe a sholáthar le linn na n-aistrithe seo, cabhraítear le foghlaimeoirí a mbealach a dhéanamh trí dhúshláin nua agus cabhraíonn sé leis an bhfoghlaim i gcomhthéacsanna agus i suíomhanna éagsúla

Matamaitic na Bunscoile: Gnéithe/Eilimintí

Snáithe Aontaitheach
Naisc

Snáithe Aontaitheach
Bloic Thógála

Snáithe Aontaitheach
Cumarsáid

Snáithe Aontaitheach
Cumarsáid

Snáithe Aontaitheach
Léirithe

Snáithe Aontaitheach
Ginearálú agus Cruthúnas

Snáithe Aontaitheach
Réiteach Fadhbanna

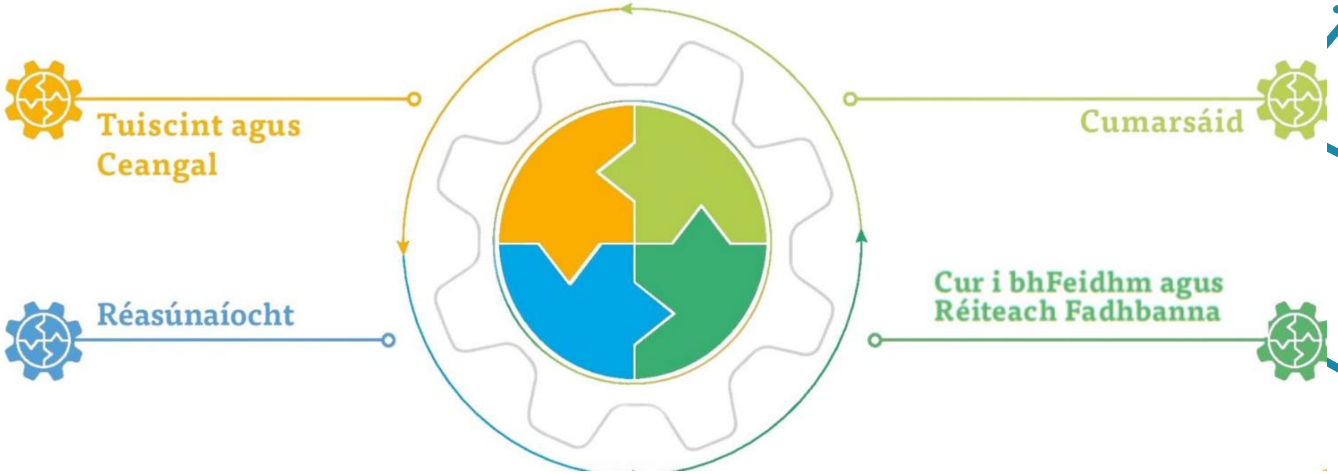

Cén chaoi a léirítear na gnéithe sin i sonraíocht na Sraithe Sóisearaí?

5 nóiméad

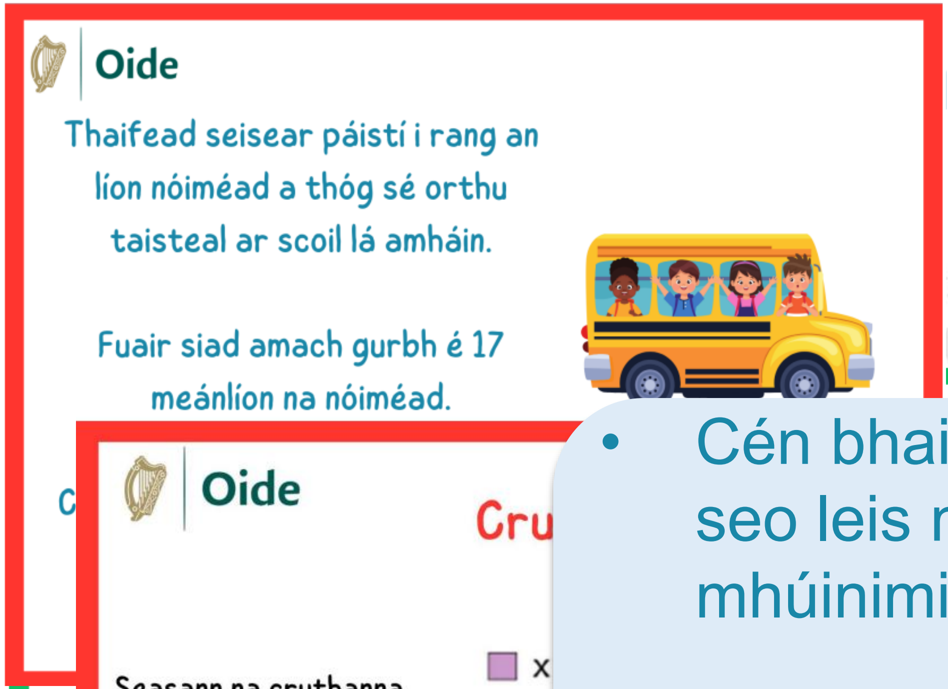

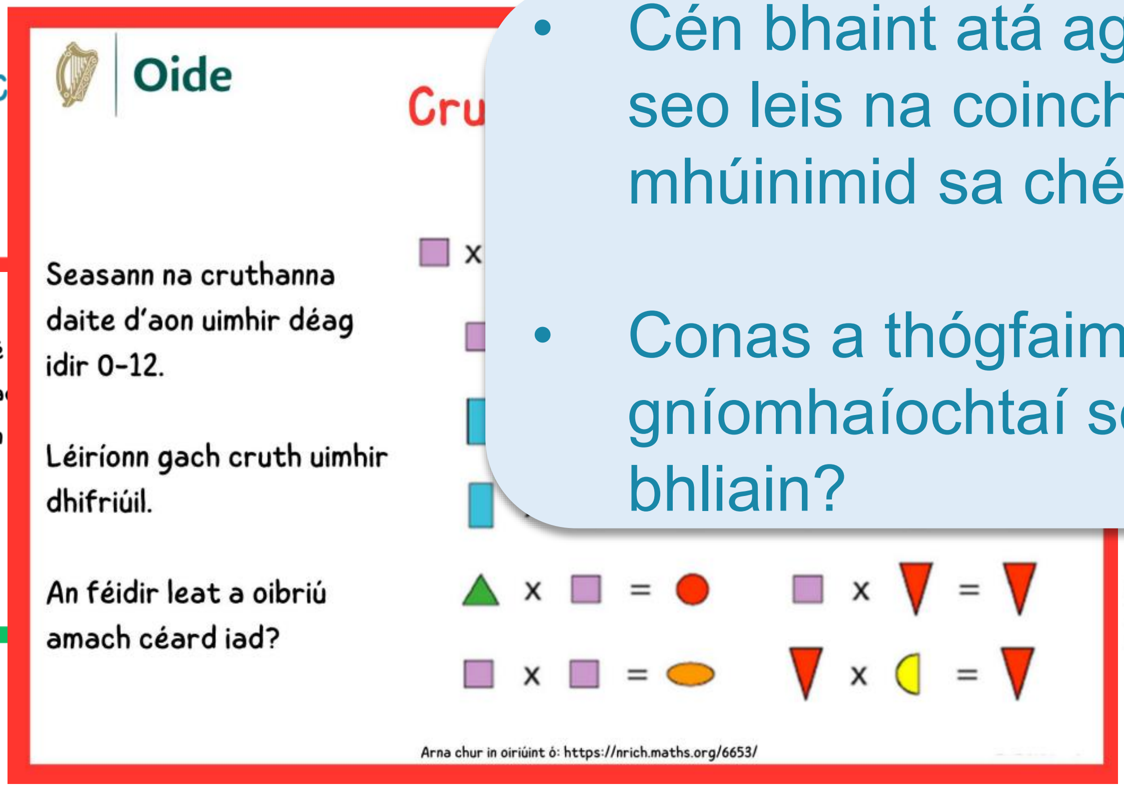

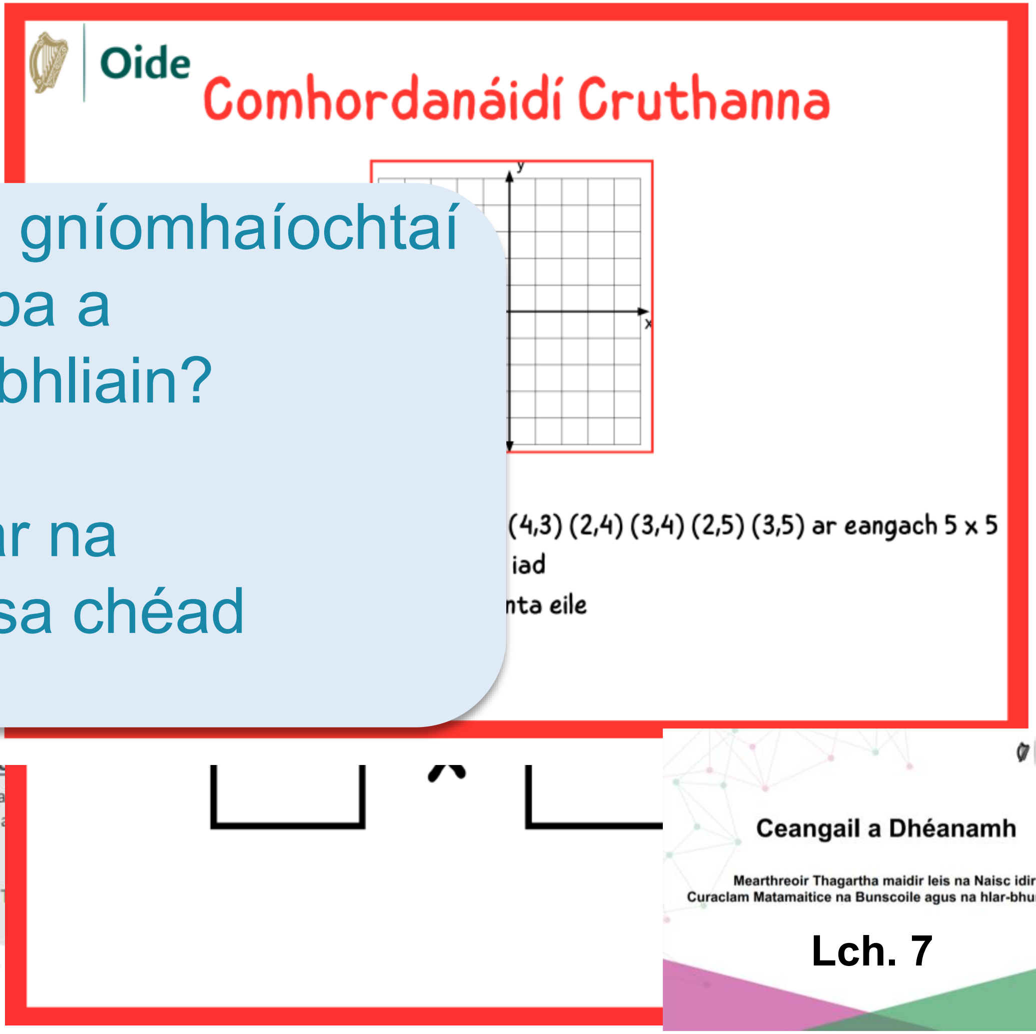

- Cén bhaint atá ag na gníomhaíochtaí seo leis na coincheapa a mhúinimid sa chéad bhliain?
- Conas a thógfaimis ar na gníomhaíochtaí seo sa chéad bhliain?

10 nóiméad

Matamaitic na Bunscoile: Oideolaíocht

'Tagraíonn oideolaí
sin a fhágann gur f
deiseanna chun eo
fhoghlaim laistigh d

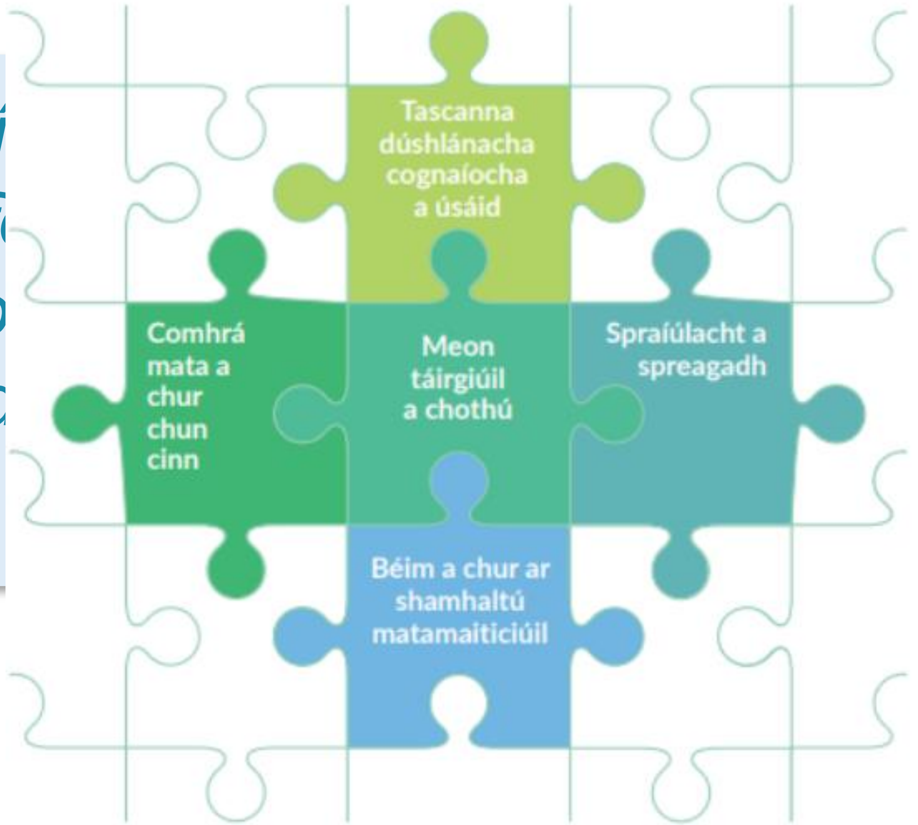

straitéisí teagaisc
a sholáthraíonn
ús meonta a
ús ábhartha ar leith'

Siraj-Blatchford et al (2002)

Lch. 5

Comhthéacs na Bunscoile - Imlíne

Seicphointe - Imlíne

Matamaitic na Sraithe Sóisearaí Toradh Foghlama Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:	Curaclam Matamaitice na Bunscoile Toradh Foghlama Trí eispéiris chuí foghlama spraíúla agus tharraingteacha, ba cheart go mbeadh an páiste in ann:
CT.2 imscrúdú a dhéanamh ar chruthanna déthoiseacha agus ar sholaid tríthoiseacha ionas gur féidir leis: c. ríomh a dhéanamh ar imlíne agus ar achar na bhfíoracha plánacha ina bhfuil meascán de dhioscaí, de thriantáin agus de dhronuilleoga, lena n-áirítear oibríochtaí ábhartha lena mbaineann pí	• fad, meáchan, toilleadh, achar agus toirt a chur i gcomparáid, a gharmheas agus a thomhas trí úsáid a bhaint as na huirlisí cuí agus é seo a thaifeadadh agus a chur in iúl mar is cuí. Tomhais Céim 3: Ag tomhas • teacht ar aonaid tomhais agus iad a ríomh i bhfoirm chodánach agus/nó dheachúlach chun fadhbanna praiticiúla a réiteach. Tomhais Céim 4: Ag tomhas • tomhais a fháil, a léirmhíniú agus a dhéaduchtú go trialach le beachtas ag méadú. Tomhais Céim 4: Ag tomhas

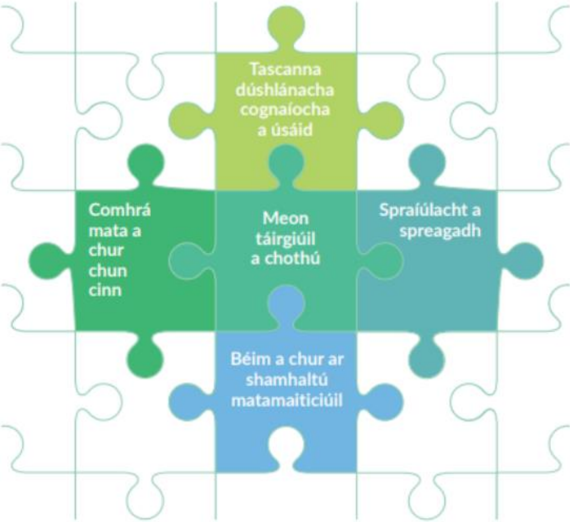

úil den mhéid
u den dá phíosa a
C nó D?

go dtí an i

Adapted from: Checkpoints | NCETM

Seicphointe – Athróga agus Uimhreacha

Matamaitic na Sraithe Sóisearaí Toradh Foghlama Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:	Curaclam Matamaitice na Bunscoile Toradh Foghlama Trí eispéiris chuí foghlama spraíúla agus tharraingteacha, ba cheart go mbeadh an páiste in ann:
U.1 imscrúdú a dhéanamh ar léiriú uimhreacha agus oibríochtaí uimhríochtúla ionas gur féidir leis: d. ríomh agus léirmhíniú a dhéanamh ar fhachtóirí (lena n-áirítear an fachtóir coiteann is airde), iolraithe (lena n-áirítear an t-iolraí coiteann is lú), agus uimhreacha príomha	• cur le réimse straitéisí oibríochta agus an réimse céanna a roghnú agus a úsáid. Uimhreas Céim 4: Tacair agus oibríochtaí

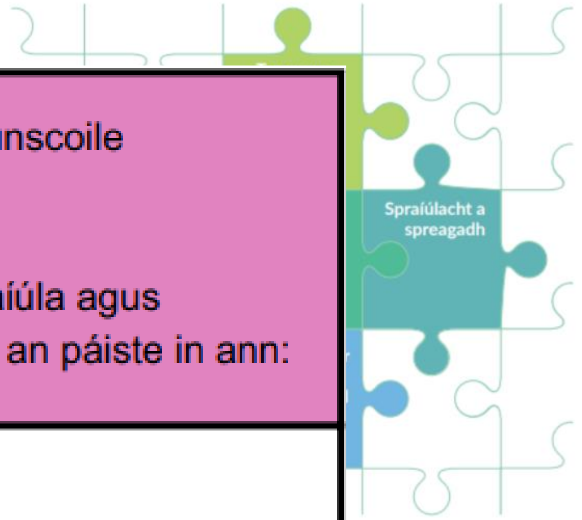

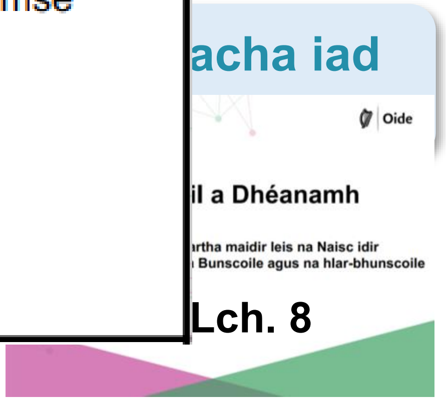

Adapted from: Checkpoints | NCETM

Machnamh

Cén chaoi a n-athróidh mo chuid spriocanna foghlama do mo chuid scoláirí bunaithe ar ar fhoghlaim mé sa seisiún seo?

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 2

Leanúnachas i gCleachtas Oideolaíoch - ag Tacú le Scoláirí Naisc a Chruthú san Iar-bhunscoil

CC BY NC

Intinn Foghlama

- Gníomhaíochtaí a iniúchadh a thacaíonn le leanúnachas sa chleachtas oideolaíoch i leith foghlaim, scileanna agus inniúlachtaí matamaitice scoláirí a fhorbairt agus iad ag dul ar aghaidh tríd an tSraith Shóisearach agus chuig an tSraith Shinsearach

- Machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir leis na cleachtais oideolaíocha sin tacú le scoláirí naisc a dhéanamh laistigh den churaclam

Oide

Contanam Foghlama

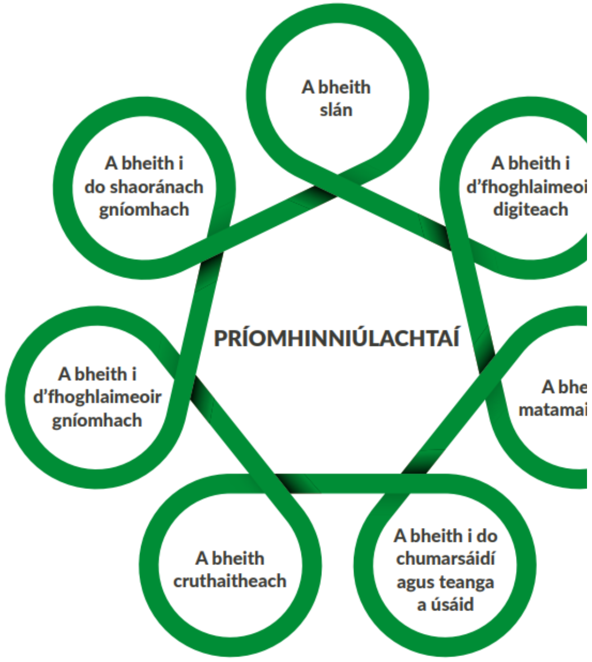

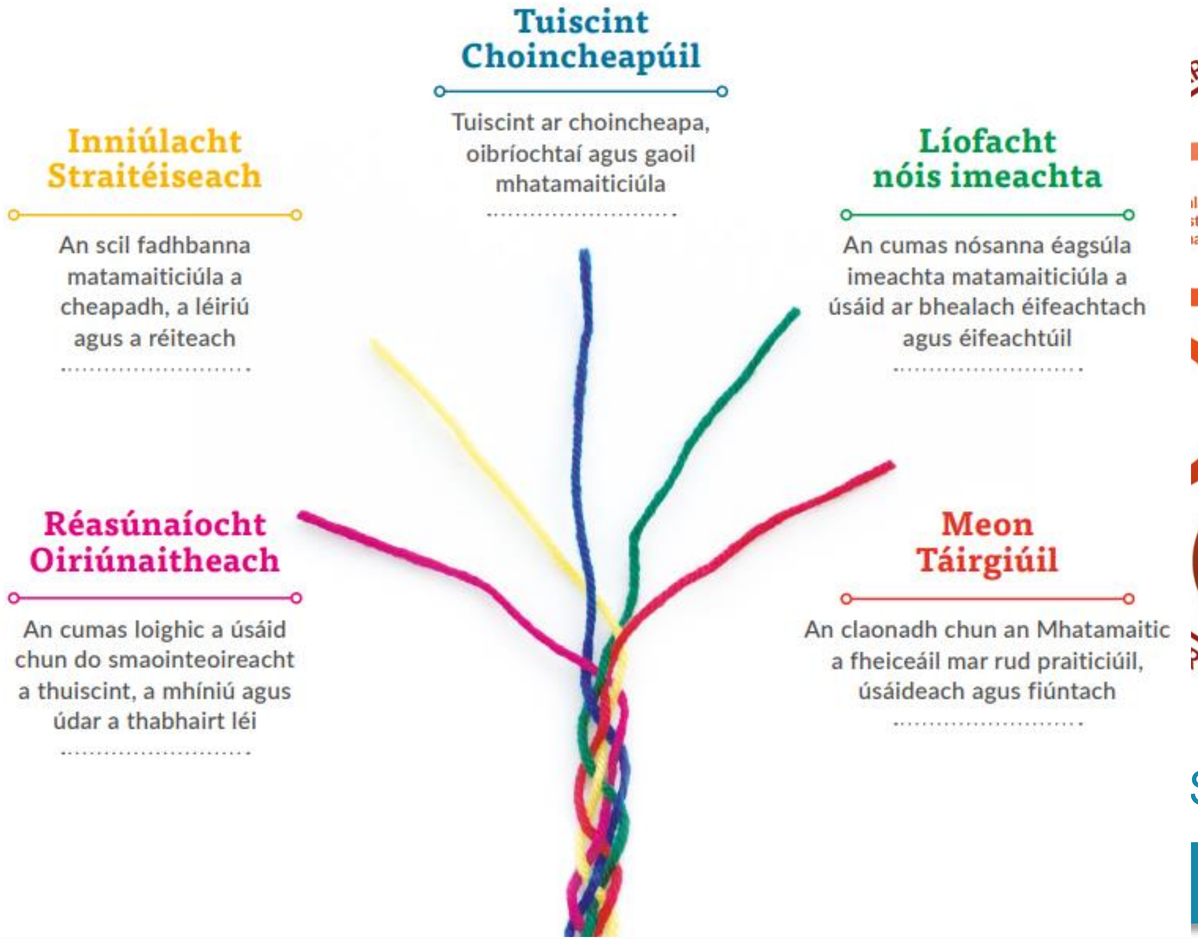

Blianta sa Bhunscoil

Sraith Shinsearach

Leanúnachas Oideolaíochta

Úsáid Teicneolaíochtaí Digiteacha

Rochtain agus Dúshlán

Measúnú Foirmitheach

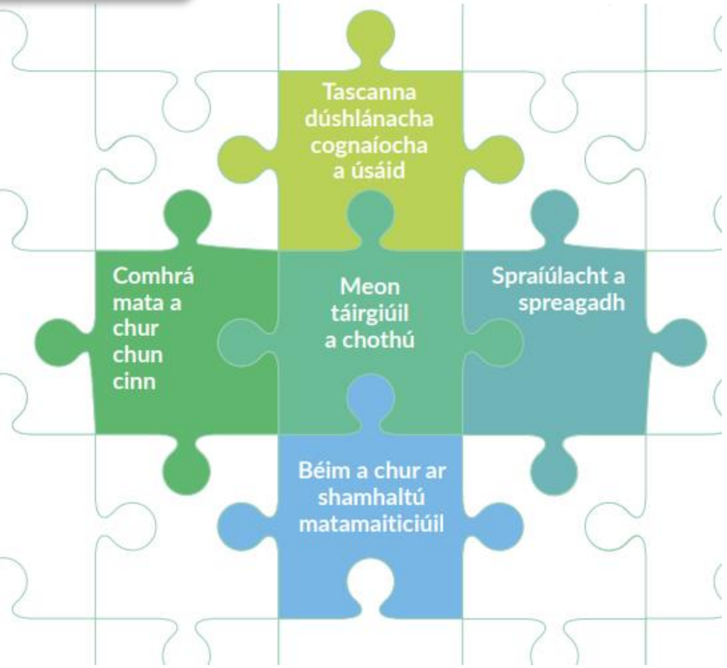

Scafláil

thógtar orthu sin

Comhtháthú Traschuraclaim

bhunscoil?

Malairt Foghlama

Foghlaim Bunaithe ar Fhiosrú

Samhaltú Matamaiticiúil

Feidhmeanna ón bhFíorshaol

Blianta sa Bhunscoil

Foghlaim Bunaithe ar Thionscadal

5 nóiméad

Gníomhaíocht 2A

Tá trí ghrianghraf eagraithe i gcolláis chun cearnóg a dhéanamh. Ba mhaith le Dasha, Oisin agus Niamh achar na cearnóige a aimsiú

.

Rochtain agus Dúshlán | Measúnú Foirmitheacht | Foghlaim Bunaithe ar Fhiosrú | Cásanna ón bhFíorshaol

Rinne Dasha $(4 + 3) \times 7$

Rinne Oisín $4 \times 2 + 3 \times 7 + 4 \times 5$

Rinne Niamh $4 \times 7 + 3 \times 7$

An bhfuil gach modh ceart? Mínigh do réasúnaíocht.

5 nóiméad

Adapted from: Checkpoints | NCETM

Oide

Gníomhaíocht 2B

Leagtar trí ghrianghraf amach chun colláis a dhéanamh i gcruth cearnóige.

- Rochtain agus Dúshlán
- Measúnú Foirmitheacht
- Foghlaim Bunaithe ar Fhiosrú
- Cásanna ón bhFíorshaol

Conas a d'fhéadfaí an tasc seo a chur in oiriúint chun a chinntiú gur féidir le gach scoláire é a dhéanamh agus fós dúshláin ardghnóthachtálaithe a thabhairt?

5 nóiméad

Adapted from: [Checkpoints | NCETM]

Gníomhaíocht 2B – Cur Chuige

a)Cé na faid nó na hachair a thugtar trí:

$a + b$

$b + c$

$a \times d$

$c - d$

$a \times d + b \times c$

b) Cé mhéad bealach is féidir leat imlíne iomlán na cearnóige a scríobh?

Cad iad na coincheapa eile a thiocfadh linn a nascadh leis an ngníomhaíocht nó an léiriú físiúil seo?

Conas is féidir le cleachtais oideolaíocha tacú le scoláirí na naisc sin a dhéanamh?

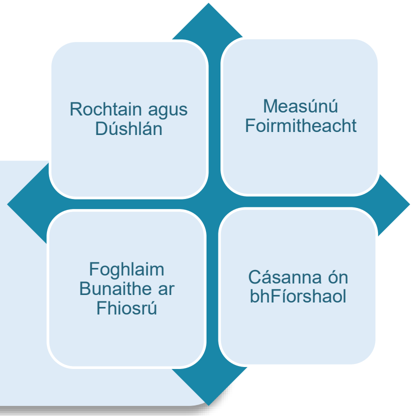

10 nóiméad

Gníomhaíocht 2C

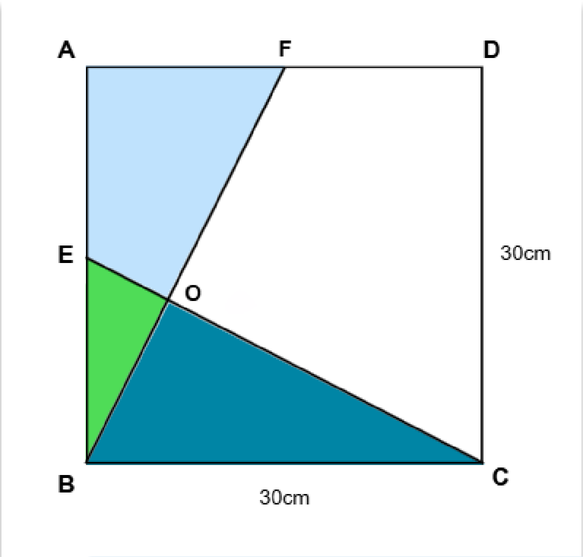

Mar chuid d'fhéile náisiúnta ealaíon na n-óg, tá foireann dearthóirí scoláirí ag cruthú meirge cearnach (30cm x 30cm). Cuimsíonn an dearadh físiúil dhá dheighleog línte trasnaithe:

- Líne amháin ón lárphóinte E ar [AB] chuig an gcúinne C
- Líne amháin ón lárphóinte F ar [AD] chuig an gcúinne B

[EC]⊥ [BF] agus buaileann siad le chéile ag an bpointe O ag cruthú triantáin a aibhseofar ar an meirge ag úsáid ábhar frithchaiteach.

Ríomh an fad $|EO|$, san fhoirm $a\sqrt{b}, \text{áit a bhfuil } a, b \in N$.

Conas a d'athrófá an tasc seo chun:

- Plé a spreagadh agus smaointeoireacht an scoláire a nochtadh?
- rochtain agus dúshlán a chruthú d'fhoghlaimeoirí?
- cabhrú le scoláirí naisc a dhéanamh ar fud na snáitheanna?

Rochtain agus Dúshlán

Measúnú Foirmitheach

Foghlaim Bunaithe ar Fhiosrú

Cásanna ón bhFíorshaol

15 nóiméad

Gníomhaíocht 2D

Tá rige soilsithe i gcruth ciúib le taobhanna 10m suiteáilte os cionn an phríomhstáitse ag an bhféile. Tá dhá bhíoma léasair sínte ó choirnéil urchomhaireacha an chiúib chun éifeacht solas drámatúil a chruthú. Taispeánann an léaráid na léasair ag cruthú cruth X taobh istigh den chiúb ag trasnú a chéile i lár an chiúib.

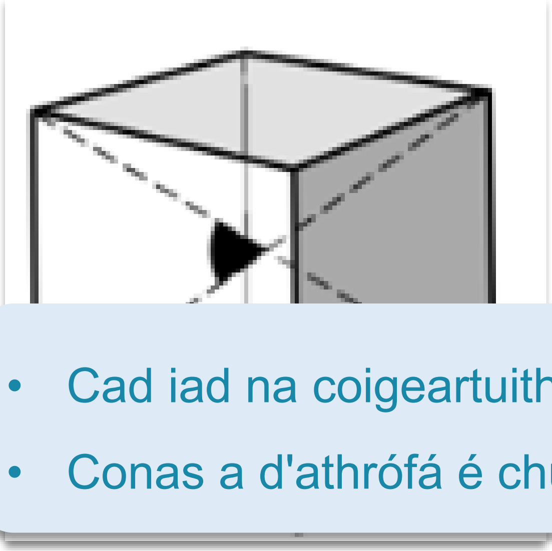

a) Ríomh an uillinn ag a dtrasnaíonn na bíomaí.

b) Ba mhaith leis an dearthóir go dtiocfadh na bíomaí le chéile díreach ag 90°. An bhfuil sé sin indéanta i gciúb? Tabhair údar le do fhreagra.

c) Ba mhaith leis na dearthóirí fad thaobh an chiúib a mhéadú x méadar. Cad é toirt an chiúib sin, i dtéarmaí x?

- Cad iad na coigeartuithe a dhéanfá ar an gceist seo don chomhthéacs agat féin?
- Conas a d'athrófá é chun cabhrú le scoláirí naisc a dhéanamh trasna na snáitheanna?

Rochtain agus Dúshlán

Measúnú Foirmitheach

Foghlaim Bunaithe ar Fhiosrú

Cásanna ón bhFíorshaol

15 nóiméad

Gníomhaíocht 2E Naisc a Dhéanamh

Seicphointí → An tSraith Shóisearach → An tSraith Shinsearach

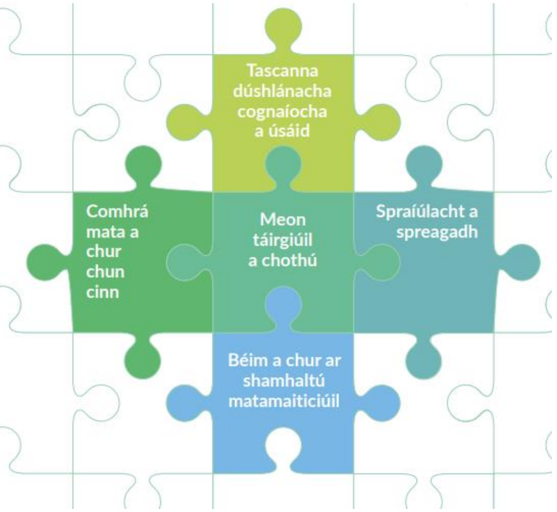

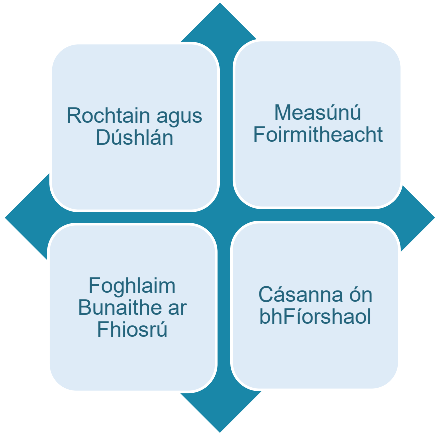

- Roghnaigh seicphointe
- Roghnaigh ceist i stíl na Sraithe Sinsearaí
- Conas a d'fhorbrófá gníomhaíocht an tseicphointe leis an bunús coincheapúil a leagan síos chun dul i ngleic leis an bhfadhb sa tSraith Shinsearach?
- Déan taifead ar an gcosán a thógfá chun na naisc a dhéanamh idir an dá cheann
- Cén chaoi a gcabhródh leanúnachas na gcleachtas oideolaíoch le scoláirí naisc a dhéanamh ar an gcosán seo?

20 nóiméad

Seicphointe: Meáin

Oide

Adapted from: Checkpoints | NCETM

Is é 12.5 meánaois rang scoláirí sa chéad bhliain
Is é 12.5 meánaois theaghlach a múinteora

a) An gciallaíonn sé sin go bhfuil teaghlach an mhúinteora ar comhaois le scoláirí na chéad bhliana? Cén fáth a bhfuil nó cén fáth nach bhfuil?

Seo iad aoiseanna theaghlach an mhúinteora:
0 3 2 5 32 33

b) Mínigh conas a bhíonn an mheánaois chéanna ag rang scoláirí 1ú bliain leis an teaghlach.

? Tá meánaois 12.5 ag teaghlach níos lú freisin. Cén aois a thiocfadh a bheith acu?

de

na

gfadh

á do

phointe tosaigh Dec?

? Bogann an dá sheangán cúig aonad go cothrománach agus dhá aonad go hingearach. Cé chomh cóngarach is a bheadh siad anois? Cén t-achar is faide óna chéile a dtiocfadh leo a bheith anois?

? Sceitseáil láthair dhronuilleogach eile leis an achar céanna le X. Cad é eile atá ar eolas agat faoi chruth na láithreach seo?

An Trí-atlan

An Balún a bhíonn ag Fás

Tá ga (r) ag balún aimsire sféarúil le toirt (V). De réir mar a líontar an balún le héiliam, méadaíonn an ga (r) ag 0.2m / s. Aimsigh an ráta ag a mbíonn an toirt ag méadú i ndáil le ham nuair a bhíonn r = 2m.

Tá an méid héiliam a theastaíonn chun an balún a líonadh comhréireach go díreach lena thoirt. Más é €5 in aghaidh an mhéadair chiúbaigh costas héiliam, aimsigh an ráta ag a mbíonn an costas ag méadú a bhaineann leis an mbalún a líonadh (€/s) nuair is é 2m an ga.

limistéar an chúrsa. Cé mhéad spáis atá ag an lucht féachana?

ndáiríre?

ii) An scoil agus an pháirc imeartha
iii) An pháirc imeartha agus an Omniplex?

Do chuid smaointeoireachta a roinnt

10 nóiméad

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 3

Intleacht Shaorga (IS) a úsáid chun cabhrú le pleanáil

CC BY NC

Oide

Intinn Foghlama Sheisiún 3

Iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir leas a bhaint as IS chun cabhrú le leanúnachas i gcleachtais oideolaíocha agus naisc a dhéanamh laistigh den churaclam chun bonn eolais a chur faoi phleanáil aonair agus chomhoibríoch agus chun foghlaim an scoláire a fheabhsú.

PADLET

SCAN ME

Critéir Ratha

Faoi dheireadh an lae inniu beimid tar éis:

- Creat RIST a úsáid mar uirlis chun leideanna a fháil.
- Tástáil a dhéanamh ar uirlis IS, ag aithint buntáistí agus dúshlán.
- Scrúdú a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir le IS tacú leis an oideolaíocht agus naisc a dhéanamh laistigh den churaclam
- Machnamh ar an gcaoi a n-úsáidfeá IS chun cabhrú le pleanáil

Oide

Cad é IS?

Tagraíonn IS do chórais mheaisín-bhunaithe ar féidir leo, de réir tacar cuspóirí sainithe ag an duine, tuartha, moltaí nó cinntí a dhéanamh.

Idirghníomhaíonn córais IS linn agus gníomhaíonn siad ar ár dtimpeallacht, go díreach nó go hindíreach. Go minic, is cosúil go n-oibríonn siad go neamhspleách agus is féidir leo a n-iompar a oiriúnú trí fhoghlaim faoin gcomhthéacs.

UNICEF, 2021 p. 16

Plé – IS inár Saol

Conas a chabhraíonn IS le do shaol laethúil?

5 nóiméad

Oide

IS Ghiniúnach

Cruthaíonn IS giniúnach inneachar bunaidh nua, lena n-áirítear téacs, íomhánna, fuaim agus tuilleadh.

Is cineál IS giniúnach iad Samhlacha Teanga Mhór (STManna) a thuigeann agus a ghineann téacs a bheadh ag duine

Buntáistí agus Srianta (teorainneacha)

Oide

Sochair	Srianta
Acmhainní a ghiniúint	Claontacht: ríomhaireachtúil agus daonna
Tacú le cúraimí riaracháin	Siabhránacht
Anailís agus léargais ar shonraí	Inmhínitheacht
	Neamhábaltacht smaoineamh go criticiúil
	Easpa taithí phearsanta

Uirlisí IS chun cabhrú le pleanáil

Oide

MAGIC SCHOOL

Diffit For Teachers

NotebookLM

Canva

ChatGPT

Copilot

Gemini

Quizizz

MathGPT

Khanmigo

Leideanna a thabhairt ag úsáid Chreat RIST

Oide

R	**RÓL**	Tabhair ról don ISGhin / STM agus luaigh comhthéacs
I	**IARR**	Sainigh go soiléir an tasc atá le déanamh
S	**SONRACH**	Bí sonrach faoin leagan amach, fad, stíl srl atá de dhíth
T	**TRIAIL**	Beachtaigh do leid. Iarr moltaí ar an ISGhin / STM

DÉAN SEICEÁIL I GCÓNAÍ AR CHRUINNEAS AN ASCHUIR AGUS AR AN OIRIÚNACHT

Oide

Gníomhaíocht 3A: Cabhrú le Cuimsiú

Oide

1. Roghnaigh STM
2. Úsáid an teimpléad leideanna nó cruthaigh do leid féin ag úsáid chreat RIST chun do chomhthéacs féin a léiriú
3. Seiceáil do fhreagra - an bhfuil sé cruinn?
4. Beachtaigh más gá

(15 + 5) nóiméad

Gní ... Chur

lois

Oide

📘 Context:

A group of Transition Year students is developing a **drone obstacle course** inside a cube-

🎪 Festival Light Cube – A Real-Life Geometry Challenge

💬 Formative Assessme

- Draw or label the triangle ... he line connecting their starting points.
- What trigonometric rule a
- What connections can yo ... art, engineering)?
- Could you build a physica

in a cube? Justify your answe

The diagram shows the laser beams stretching from:

- One corner of the cube to the opposite corner (space diagonals)

(15 + 5) mins

Oide

Gníomhaíocht 3C: Naisc a Dhéanamh

Wh

Junior Cycle Specification 20

PDF

You are an experienced mathema … ontext. Can you give examples of connections within t … es to the following question x + y = 20. Can you giv

+ Tools

(15 + 5) nóiméad

Oide

Seisiún Machnaimh 3

Cad iad na bealaí a chabhródh IS leat mar chuid de do phleanáil?

Cén chaoi a bpleanálfá ag leibhéal na roinne?

Cad iad na srianta nó na claontachtaí a thug tú faoi deara in acmhainní a ghineann IS, agus conas a thabharfá aghaidh orthu sin?

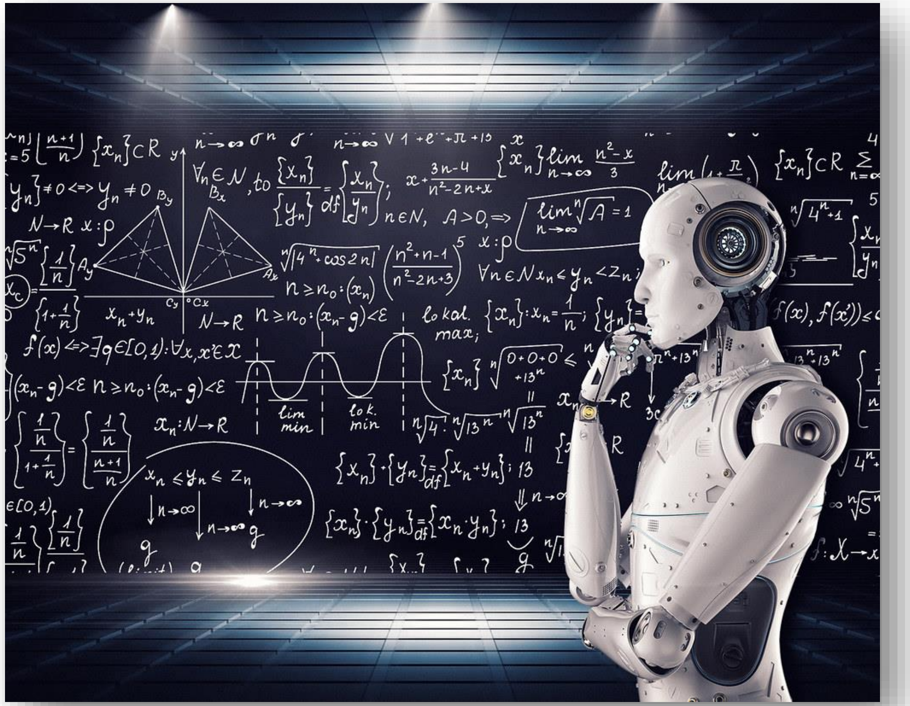

5 nóiméad

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Conclúid

CC BY NC

Costas taistil

Aiseolas

SCAN ME

https://registration.oide.ie/feedback